

travelbook

Berlin

Bezdroża

Mistrzowska **ERGO**
#ochrona **HESTIA**

Autorka przewodnika: Katarzyna Głuc

Redakcja: Barbara Sikora

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

© OpenStreetMap contributors; www.opendatacommons.org/licenses/odbl

Opieka techniczna: Katarzyna Leja

Skład: Michał Sapeta

Projekt okładki: Ewa Jarocka; materiały graficzne na okładce zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autorka oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autorka oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bebet2>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzje.

Wydanie II

ISBN: 978-83-283-4543-0

Copyright © Helion, 2018

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

Spis treści

ATRAKCJE BERLINA	8
INFORMACJE PRAKTYCZNE	15
PRZED WYJAZDEM	16
Wybór czasu podróży	16
Źródła informacji	18
Formalności	20
DOJAZD	22
Samolotem	22
Samochodem	23
Pociągiem	24
Autobusem	24
NA MIEJSCU	25
Komunikacja	25
Noclegi	28
Wyżywienie	31
INFORMATOR A-Z	35
INFORMACJE KRAJOZNAWCZE	39
KRAJOZNAWCZE ABC	40
HISTORIA	42
Początki osadnictwa – Cölln i Berlin	42
Rządy pierwszych Hohenzollernów	43
„Ateny nad Sprewą”	45
Od cesarstwa do republiki	46
Rzesza niemiecka	48
Nazizm i jego skutki	49
Historia muru	50
SPOŁECZEŃSTWO	51
Mała ojczyzna berlińczyków	51
Język	52
Liczba mieszkańców	52
Religia	53

Edukacja	54
Alternatywny Berlin	54
KULTRA I SZTUKA	56
Festiwale	56
Teatr i kabaret	58
Literatura	58
Taniec	59
Sztuka alternatywna	60
BERLIN	61
Miniatlas centrum Berlina	62
UNTER DEN LINDEN	81
Brama Brandenburska i Holocaust-Mahnmal	82
Reichstag	84
► Berlin w obrazach filmowych	86
Friedrichstraße i okolice	90
Gendarmenmarkt	91
Wokół Forum Fridericianum	93
Bebelplatz	97
► Pamiątki z Berlina	98
OD MUSEUMSINSEL DO ALEXANDERPLATZ	103
Berliner Dom	103
Wyspa Muzeów	105
Berliner Stadtschloss – Märkisches Museum – DDR Museum	111
Spacer wzdłuż Sprewy	113
► Berlin z wodnej perspektywy	114
W stronę Alexanderplatz	120
MITTE I PRENZLAUER BERG	123
Spandauer Vorstadt	124
Oranienburger Straße	125
Teatralny zaułek	127
W stronę Museum für Naturkunde	129
Prenzlauer Berg	131
► Polacy w Berlinie	136
POTSDAMER PLATZ I OKOLICE	139
Potsdamer Platz	140
Kulturforum	142

W stronę Sprewy _____	147
TIERGARTEN _____	149
Tiergarten _____	149
Dzielnica ambasad i Muzeum Bauhausu _____	154
CHARLOTTENBURG I KURFÜRSTENDAMM _____	157
Schloss Charlottenburg _____	157
W stronę Stadionu Olimpijskiego _____	161
Okolice Kurfürstendamm _____	164
Savignyplatz _____	167
KREUZBERG I OKOLICE _____	169
Od Checkpoint Charlie do Muzeum Techniki _____	170
Jüdisches Museum i Galeria Berlińska _____	174
Kreuzberg Museum i Künstlerhaus Bethanien _____	175
Yaam, East Side Gallery – Oberbaumbrücke – Tempelhof _____	176
BRANDENBURGIA _____	179
Historia _____	180
Związki Brandenburgii z Polską _____	183
POCZDAM _____	185
RUPPNER LAND _____	189
Rheinsberg _____	189
▶ Atrakcje Brandenburgii _____	192
SPREEWALD _____	196
SŁOWNICZEK NIEMIECKO-POLSKI _____	199
INDEKS _____	201

MIEJSCA, KTÓRE TRZEBA ZOBACZYĆ

Alexanderplatz i Fernsehturm (wieża telewizyjna)

Alexanderplatz to jedno z najbardziej rozpoznawalnych miejsc wschodniej części miasta. Najważniejszym punktem placu jest wieża telewizyjna z tarasem widokowym zawieszonym na wysokości 200 m, z którego rozciąga się imponująca panorama niemieckiej stolicy.

Checkpoint Charlie

W okresie zimnej wojny jedno z najbardziej znanych przejść granicznych między NRD a RFN. Można tu nabyć odcisk pieczętki kontroli granicznej z wybranej przez siebie strefy okupacyjnej, jak i odwiedzić znajdujące się nieopodal Muzeum Muru Berlińskiego dokumentujące historię podziału Niemiec.

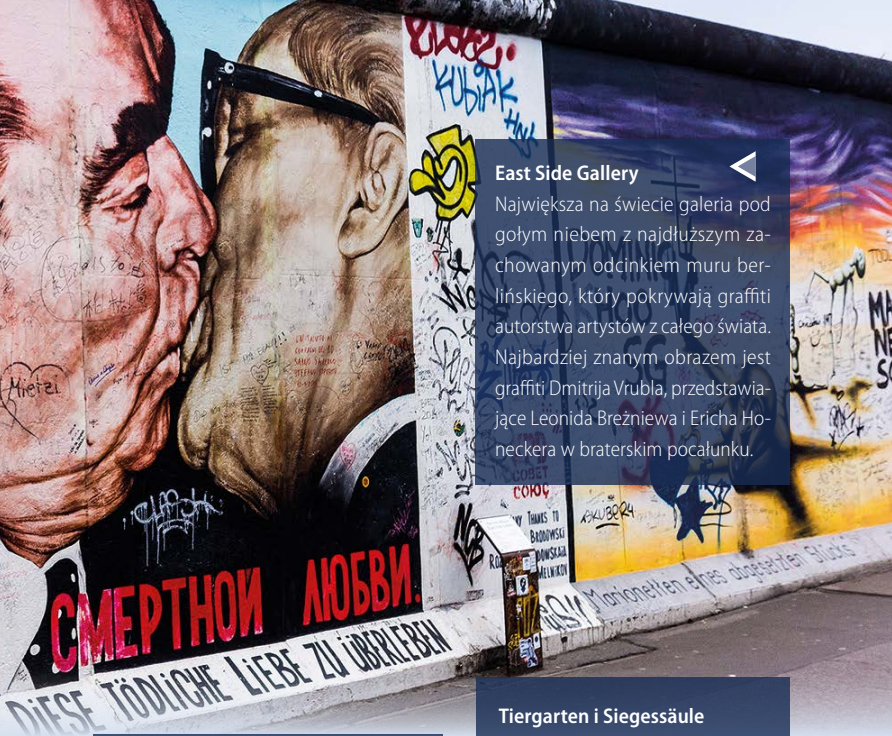
Holocaust Mahmal

2711 kamiennych nagrobków, ustawionych na powierzchni 19 tys. m², upamiętnia zagładę Żydów podczas II wojny światowej. Celem architekta Petera Eisenmana było wprawienie oglądających w zakłopotanie i zmuszenie do myślenia. Kamienne bryły nie są bowiem opatrzone żadnymi znakami i symbolami. W pierwszym roku pomnik odwiedziło ponad 3,5 mln osób.

Kulturforum

Nowoczesny kompleks obiektów promujący szeroko pojętą kulturę i sztukę, w skład którego wchodzi muzea, filharmonia, biblioteki i inne instytucje o charakterze kulturalno-naukowym. W kompleksie zgromadzono światowej klasy kolekcję obrazów dawnych mistrzów i przedstawicieli wszystkich głównych szkół malarstwa w Europie od średniowiecza do końca XVIII w.

East Side Gallery

Największa na świecie galeria pod gołym niebem z najdłuższym zachowanym odcinkiem muru berlińskiego, który pokrywają graffiti autorstwa artystów z całego świata. Najbardziej znanym obrazem jest graffiti Dmitrija Vrubla, przedstawiające Leonida Breżniewa i Ericha Honeckera w braterskim pocałunku.

Potsdamer Platz (plac Poczdamski) i Sony Center

Największy i najbardziej ruchliwy plac niemieckiej stolicy. Plac zachwyca nowoczesną architekturą, na czele z kompleksem Sony Center, futurystyczną konstrukcją o elewacji ze szkła i stali. Miejsce znane wszystkim fanom dziesiątej muzy za sprawą Międzynarodowego Festiwalu Filmowego Berlinale.

Tiergarten i Siegessäule (kolumna Zwycięstwa)

„Zielone płuca miasta”, czyli największy park miejski Niemiec i ulubione miejsce wypoczynku berlińczyków. Pośrodku parku wznosi się okazała kolumna Zwycięstwa z platformą widokową dostępną dla turystów.

Kup książkę

Poleć książkę

Zoologischer Garten Berlin ▲
(Berliński Ogród Zoologiczny)

Ogród zoologiczny, w którym znajduje się blisko 15 tys. zwierząt. Największym zainteresowaniem, zwłaszcza wśród dzieci, cieszą się wybiegi dla lwów i słoni. Osobną częścią zoo jest najstarsze akwarium w Europie. Znajduje się tu około 10 tys. zwierząt, w tym ryby, płazy, gady i bezkręgowce.

MACHmit! Museum für Kinder
(MACHmit! Muzeum dla Dzieci)

Plac zabaw oraz centrum edukacyjne urządzone w starym kościele. Miejsce poprzez wspólną zabawę zachęca dzieci do nauki i pokazuje, jak wiedzę teoretyczną można praktycznie wykorzystać w życiu codziennym.

Deutsches Technikmuseum Berlin
(Niemieckie Muzeum Techniki)

W muzeum, położonym na terenie dawnego dworca towarowego Anhalter Bahnhof, prezentowane są urządzenia i wynalazki odpowiedzialne za rozwój techniki. Punkt obowiązkowy dla wszystkich, którzy pragną dowiedzieć się czegoś więcej na temat m.in. technologii wytwarzania papieru, transportu miejskiego, browarnictwa czy przemysłu farmaceutycznego. ▼

Museum für Naturkunde
(Muzeum Historii Naturalnej)

Kolekcja ponad 30 mln eksponatów zoologicznych, paleontologicznych, mineralogicznych. Główną atrakcją muzeum jest największy na świecie zrekonstruowany szkielet Branchiozaura oraz najlepiej zachowany, skamieniały okaz Archaeopteryxa, uznawanego przez naukowców za pierwszego ptaka.

Od Museumsinsel do Alexanderplatz

Berliner Dom (katedra berlińska) – **Museumsinsel** (Wyspa Muzeów) – **Altes Museum** (Stare Muzeum) – **Neues Museum** (Nowe Muzeum) – **Alte Nationalgalerie** (Stara Galeria Narodowa) – **Pergamonmuseum** (Muzeum Pergamońskie) – **Bode Museum** (Muzeum im. Bodego) – **Berliner Stadtschloss** (zamek miejski w Berlinie) – **Märkisches Museum** (Muzeum Marchii Brandenburskiej) – **DDR Museum** (Muzeum NRD) – **Ephraim-Palais** (pałac Ephraim) – **Nikolaikirche** (kościół św. Mikołaja) – **Rotes Rathaus** (Czerwony Ratusz) – **Franziskaner-Klosterkirche** (kościół Franciszkanów) – **Alexanderplatz** – **Berliner Fernsehturm** (Berlińska Wieża Telewizyjna) – **Marienkirche** (kościół Mariacki) – **Neptunbrunnen** (fontanna Neptuna) – **Brunnen der Völkerfreundschaft** (fontanna Przyjaźni Narodów)

Druga proponowana trasa może być traktowana jako kontynuacja spaceru wzdłuż alei Unter den Linden. Na horyzoncie wylania się Berliner Dom, czyli słynna katedra berlińska, sąsiadująca z jednym z najbardziej znanych kompleksów muzealnych świata, czyli Museumsinsel (Wyspa Muzeów).

By zobaczyć wszystkie zgromadzone w muzeach dzieła sztuki, należy zarezerwować sobie cały dzień. Dalsza część trasy biegnie w stronę centrum wschodniej części miasta, gdzie znajduje się Alexanderplatz, jeden z najważniejszych placów Berlin. Po drodze mamy okazję wstąpić do jednego z najbardziej interaktywnych muzeów świata, DDR Museum (Muzeum NRD), a następnie przespacerować się wzdłuż

Sprewy po malowniczych zakątkach historycznej części Berlina, Cölln, czyli współczesnej dzielnicy Mitte.

BERLINER DOM

Początek trasy wyznacza jeden z najbardziej urokliwych mostów miejskich, ★ **Schloßbrücke** (most Zamkowy). Most, zaprojektowany w 1. poł. XIX w. przez Karla Friedricha Schinkla na życzenie Fryderyka Wilhelma III, miał podkreślać majestat pruskiego królestwa. Ozdabiają go marmurowe rzeźby wojowników podążających za boginią Nike. Tuż nad mostem wznosi się jedna z architektonicznych pereł niemieckiej stolicy, ★ **Berliner Dom** (katedra berlińska) ⓘ **Am Lustgarten**,

▼ Berlińska Wieża Telewizyjna

Kup książkę

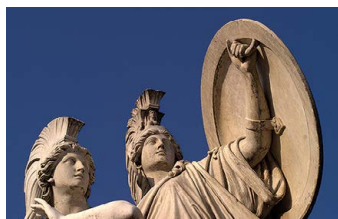
Poleć książkę

▲ Alexanderplatz

www.berlinerdom.de, pn.–sb. 9.00–20.00, nd. 12.00–20.00; 7 EUR, 5 EUR ulgowy. Wzniesiona w latach 1894–1905 ewangelicka katedra berlińska miała symbolizować potęgę panującej dynastii Hohenzollernów. Jej monumentalna, 85-metrowa kopuła i wyraźne architektoniczne inspiracje włoskim renesansem niemal od razu przywodzą na myśl skojarzenie z rzymską bazyliką św. Piotra.

▲ Rzeźba na moście Zamkowym

Dzieje katedry sięgają XV w., gdy nad brzegiem Sprewy wzniesiono katedrę Erasmusa. Późniejszą siedzibę dominikanów przebudowano w latach 1747–50 na zlecenie Fryderyka II w stylu barokowym.

Projekt stworzenia z niej reprezentacyjnej budowli monarchii pojawił się za panowania Fryderyka Wilhelma IV, jednak z powodu braku środków plan nie został zrealizowany. Budowę wg projektu Juliusa Carla Raschdorffa zlecił wreszcie cesarz Wilhelm II, zachowując z poprzedniej katedry jedynie ołtarz.

W bogato zdobionych wnętrzach świątyni znajduje się **krypta Hohenzollernów**. Spoczywa w niej ponad 90 członków niemieckiej dynastii, m.in. Wielki Elektor oraz pierwsza para królewska, Fryderyk I i jego ukochana żona Sophie Charlotte. Zniszczoną w trakcie II wojny światowej katedrę berlińską odbudowywano od 1975 r., upraszczając nieco pierwotny kształt kopuły. Obecnie trwa dyskusja nad przywróceniem świątyni wyglądu sprzed wojny. Niestety, katedra w dzisiejszym kształcie została wpisana na listę zabytków, co formalnie uniemożliwia rekonstrukcję stanu sprzed wojny. Odbywają się tu nabożeństwa ekumeniczne oraz uroczyste koncerty.

Kup książkę

Poleć książkę

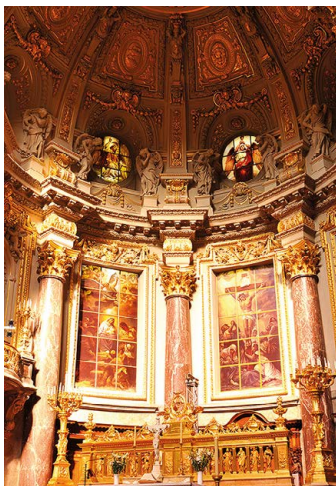

▲ Katedra berlińska

Między katedrą a Altes Museum (Stare Muzeum), otwierającym Wyspę Muzeów, rozpościera się ogromna **zielona przestrzeń**, ulubione miejsce nie tylko turystów, ale i berlińczyków, którzy organizują tutaj pikniki pod gołym niebem. Warto, jeśli pogoda dopisze, zatrzymać się tu na krótki odpoczynek przed wizytą w obiektach skupionych w Museumsinsel. Wyspa Muzeów to przestrzeń pochłaniająca wiele czasu nie tylko przez swój ogrom, ale przede wszystkim ze względu na bogactwo i różnorodność prezentowanych eksponatów.

WYSPA MUZEÓW

Kompleks budynków ★**Museumsinsel** (Wyspa Muzeów) wznoszący się nad Sprewą, w samym sercu Berlina, od 1999 r. widnieje na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO 📍 **Bodestraße 1–3**, www.museumsinsel-berlin.de. W jego skład

▲ Wnętrze Berliner Dom

wchodzą: **Pergamonmuseum** (Muzeum Pergamońskie), **Alte Nationalgalerie** (Stara Galeria Narodowa), **Altes Museum** (Stare Muzeum), **Neues Museum** (Nowe Muzeum), **Bodemuseum** (Muzeum im. Bodego). Niewątpliwie Museumsinsel stanowi dziś jeden z najważniejszych ośrodków muzealnych świata.

Pomysł zgromadzenia znakomitych dzieł sztuki antycznej na terenie Prus został zaakceptowany już przez króla Fryderyka Wilhelma II Hohenzollerna, ale dopiero jego następcą, Fryderyk Wilhelm III, wydał rozkaz budowy muzeum. Pracę rozpoczęto w 1822 r. wg projektów najbardziej utytułowanego niemieckiego architekta, Karla Friedricha Schinkla. Od lat 70. XIX w. nowo powstałą przestrzeń muzealną zaczęto nazywać Wyspą Muzeów.

W trakcie II wojny światowej wszystkie budynki muzealne ucierpiały wskutek bombardowań. Ich odbudowę rozpoczęto w 1950 r., ale nie objęła ona najbardziej zniszczonego Nowego

Muzeum. Dopiero w 1987 r. podjęto decyzję o przeprowadzeniu niezbędnych prac zabezpieczających oraz restauracyjnych. Kompleksową renowację Wyspy Muzeów zaplanowano jeszcze przed 1989 r. Nie podjęto jednak żadnych prac z uwagi na ogromne koszty przedsięwzięcia. Dopiero po zjednoczeniu Niemiec rozpoczęto kompleksowe prace restauracyjne. W 1999 r. rada Fundacji Pruskiego Dziedzictwa Kultury uchwaliła tzw. *Masterplan* dla Wyspy Muzeów, który przewiduje odrestaurowanie wszystkich budynków, nadanie obiektom charakteru spójnego kompleksu muzealnego oraz uporządkowanie zbiorów podzielonych przed 1989 r. Jego realizacja potrwa do 2025 r.

Altes Museum

Wzniesiony na osiemnastu kolumnach jońskich gmach ★ **Altes Museum** (Stare Muzeum) to majestatyczne dzieło niemieckiego architekta Karla Friedricha Schinkla, wzniesione w latach 20. XIX w. z polecenia Fryderyka Wilhelma II ⓘ wt.–nd. 10.00–18.00, czw. 10.00–20.00; 10 EUR,

▼ Wyspa Muzeów i Bode Museum

Bilety wstępu – warto wiedzieć

Jeśli zdecydujemy się na wizytę we wszystkich muzeach wchodzących w skład Wyspy Muzeów jednego dnia, warto kupić **bilet łączony** (18 EUR, 9 EUR ulgowy), obowiązujący we wszystkich jednostkach Museumsinsel.

Jeśli mamy nieco więcej czasu, dobrym pomysłem jest kupno karty **Berlin WelcomeCard Museumsinsel**, która jest ważna trzy kolejne dni i oprócz wejść do muzeów uprawnia także do przejazdu komunikacją publiczną w Berlinie. Karta nie gwarantuje jednak wstępu na wystawy czasowe organizowane w obiektach Museumsinsel. Karta obowiązująca w strefie taryfowej Berlin AB kosztuje 40,50 EUR.

Warto pamiętać, że w **czwartki cztery godziny przed zamknięciem** wstęp do każdego z obiektów jest bezpłatny.

▲ Altes Museum

5 EUR ulgowy, stanowi kolekcję sztuki antycznej. Przestrzeń wewnętrznej rotundy, zbudowanej na wzór rzymskiego Panteonu, miała służyć w zamyśle Schinkla „uszlachetnieniu” przybywających tu gości. Architekt zrealizował w ten sposób postulat władcy, który pragnął uwrażliwić zwiedzających na piękno i sztukę. Było to pierwsze publiczne muzeum w Prusach. Ogrom klasycystycznej budowli najlepiej prezentuje się od strony Lustgarten, dając zwiedzającym

przedsmak architektonicznego kunsztu Museumsinsel.

Stare Muzeum na dwóch poziomach gromadzi **kolekcję sztuki antycznej Greków, Etrusków i Rzymian**. Na parterze znajdują się ekspozycje poświęcone najstarszej historii Grecji, życiu codziennym i religijnym Greków, sztuce klasycznej oraz teatrowi. Pierwsze dwie sale znajdujące się na piętrze dotyczą historii i sztuki Etrusków, starożytnego ludu zamieszkującego północną Italię. W kolejnych

salach przedstawiona jest sztuka i kultura Rzymian. Do najważniejszych eksponatów należą brąz **Modlący się chłopiec** z ok. 300 r. p.n.e. oraz marmurowe **popiersie Juliusza Cezara** z I w. p.n.e.

Neues Museum

★ **Neues Museum** (Nowe Muzeum) to modelowy przykład architektury klasycystycznej. Gmach, zbudowany w latach 1841–59 wg projektu Friedricha Augusta Stülera, jest obecnie siedzibą **Muzeum Prehistorycznego i Muzeum Egipskiego**
 🕒 **codz. 10.00–18.00, czw. 10.00–20.00; 12 EUR, 6 EUR ulgowy.** Wzniesione jako drugi obiekt na Museumsinsel, Neues Museum jest również zabytkiem budowlano-technologicznym. Przy jego budowie wykorzystano nowe materiały, m.in. żeliwo artystyczne, co przyczyniło się do dalszej industrializacji niemieckiej stolicy.

Muzeum, dotkliwie zniszczone podczas II wojny światowej (w trakcie bombardowań w 1943 r. spalono północno-zachodnie skrzydło i południowo-wschodnią elewację), zostało przebudowane przez Davida Chipperfielda. Kanclerz Niemiec Angela Merkel podczas ponownego otwarcia instytucji w 2009 r. określiła Neues Museum jako „jeden z najważniejszych budynków muzealnych historii kultury europejskiej”. W 2010 r. muzeum otrzymało Europejską Nagrodę dla architektury RIBA.

Muzeum zgrupowało eksponaty z trzech placówek: Muzeum Sztuki Egipskiej i Zbioru Papierów, Muzeum Prehistorii

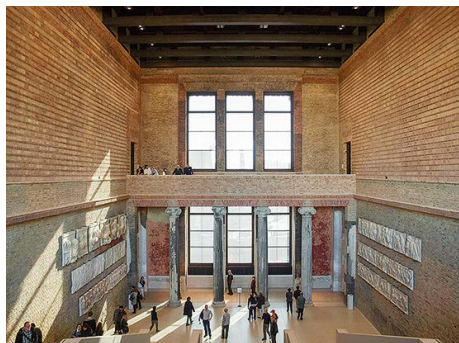
Modlący się chłopiec

Żadna inna figura w Starym Muzeum nie wzbudza tylu domysłów co ten ponad metrowy posąg młodego mężczyzny z wzniesionymi w górę rękoma. Rzeźba została odlana na Rodos ok. 300 r. p.n.e. Odnaleziono ją na początku XVI w. przy wznoszeniu murów miejskich. W 1747 r. nabył ją Fryderyk II i postawił w ogrodzie w Sanssouci na przeciwko okien biblioteki, w której spędzał dużo czasu (dzisiaj znajduje się tam XIX-wieczna kopia posągu). W XIX w. figura należała do ulubionych ozdób miejskich rezydencji, jej pomniejszone kopie były masowo wykonywane na sprzedaż.

i Starożytności oraz Zbioru Sztuki Antycznej. Spójna chronologicznie i treściowo ekspozycja umożliwiała prześledzenie rozwoju kultury starożytnej na obszarze od Azji Przedniej po Atlantykę, od Afryki Północnej po Skandynawię.

Wśród zbiorów znajduje się kolekcja sztuki egipskiej z uznanym za ikonę epoki **popiersiem królowej Nefertiti**.

▲ Neues Museum

Ponadto można tu obejrzeć wystawy etnograficzne, kolekcję grafik i rycin oraz zbiór papirusów. Na uwagę zasługują **pokój Heinricha Schliemanna**, odkrywcy Troi, oraz specjalna wystawa poświęcona **mitologii nordyckiej**.

Alte Nationalgalerie

W 1876 r. wybudowano **★ Alte Nationalgalerie** (Stara Galeria Narodowa), poświęconą **malarstwu i rzeźbie XIX w.** **🕒 wt.–nd. 10.00–18.00, czw. 10.00–20.00; 10 EUR, 5 EUR ulgowy.** Galeria, wzorowana na świątyni w stylu korynckim, została zaprojektowana przez Friedricha Augusta Stülera i ukończony w 1876 r. przez Johanna Heinricha Stracka.

Uwagę z zewnątrz przykuwają szerokie schody wejściowe, przed którymi wznosi się **konny posąg Fryderyka Wilhelma IV** projektu Alexandra Calandrellego. Alte Nationalgalerie powstała z inicjatywy Joachima Wagnera, niemieckiego mecenasa sztuki, który w zamian za obietnicę stworzenia Galerii Narodowej, przekazał na ręce cesarza

Wilhelma I zgromadzoną przez siebie na przestrzeni wielu lat kolekcję dzieł sztuki.

Kolekcja, na którą składa się 1800 obrazów i 1500 rzeźb, rozmieszczona jest na trzech poziomach. Na pierwszym piętrze znajduje się zbiór rzeźb klasycystycznych oraz kolekcja malarstwa z przełomu XIX i XX w. (m.in. prace Adolfa Menzla, Antona von Wenera i Franza von Stucka tworzone pod wpływem naturalizmu i Jugendstil). Wyżej można podziwiać dzieła najsłynniejszych francuskich impresjonistów, Édouarda Maneta, Auguste'a Renoira, Claude Moneta, oraz obrazy niemieckich naturalistów i realistów. Największym zainteresowaniem cieszą się **zbiory dzieł Karla Friedricha Schinkla i Caspara Davida Friedricha**, znajdujące się na trzecim piętrze galerii.

Pergamonmuseum

Monumentalny gmach **★ Pergamonmuseum** (Muzeum Pergamońskie) dominuje nad Wyspą Muzeów. Kompleks, w skład którego wchodzi pięć połączonych budynków, wybudowano w latach 1910–30

▲ Alte Nationalgalerie

Kup książkę

Poleć książkę

wg projektu Alfreda Messela, pod nadzorem Ludwiga Hoffmanna **i** **codz. 10.00–18.00, czw. 10.00–20.00; 12 EUR, 6 EUR ulgowy.** Muzeum gromadzi największą na świecie **kolekcję architektury i rzeźby starożytnej.** Ponadto mieści w swych murach również **zbiory starożytnego Bliżniego Wschodu,** które obejmują obiekty sztuki i architektury sumeryjskiej, babilońskiej i asyryjskiej, odkryte przez niemieckich archeologów w trakcie prac wykopaliskowych. Znajduje się tu także imponująca **kolekcja sztuki islamskiej** z eksponatami od VIII do XIX w. W skład kolekcji wchodziły wyroby ceramiczne i złotnicze oraz bogate zbiory dywanów z terenów Turcji, Persji i Egiptu.

Najważniejszym eksponatem Muzeum Pergamońskiego jest zrekonstruowany wielki **ołtarz Zeusa** (Ołtarz Pergamoński), uważany za jedno z największych osiągnięć sztuki hellenistycznej. Dzieło poświęcone Zeusowi i Ateinie powstało w latach 180–160 r. p.n.e. wg projektu Menekratesa z Rodos. Ponadto na uwagę zasługuje **Brama Isztar** oraz **fasada sali tronowej Nabuchodonozora II.** Neoklasycystyczny trójskrzydłowy

▲ Pergamonmuseum

budynek Pergamonmuseum to najczęściej odwiedzane muzeum w Berlinie.

Bode Museum

Neobarokowy gmach **★Bode Museum** (Muzeum im. Bodego) wzniesiono w latach 1897–1904 wg projektu Ernsta von Ihne **i** **wt.–nd. 10.00–18.00, czw. 10.00–20.00; 12 EUR, 6 EUR ulgowy.** Dzięki masywnej kopule, parze kolumn korynckich i dwóm mostom biegnącym wzdłuż wejścia architekt osiągnął wrażenie idealnej symetrii. Obiekt, znany początkowo jako Kaiser-Friedrich-Museum (ku pamięci Fryderyka III), w latach 50. XX w. nazwano imieniem jego dyrektora i założyciela, Wilhelma von Bodego. Jego zamysłem było stworzenie w neobarokowym

▼ Bode Museum

Kup książkę

Poleć książkę

budynku pomieszczeń dla rzeźb wyeksponowanych wedle epok.

W muzeum znajduje się największa w Niemczech **kolekcja sztuki bizantyjskiej**, od przedmiotów codziennego użytku, po rzymskie sarkofagi, ozdobne rzeźby z cesarstwa wschodniorzymskiego i posągi z kości słoniowej.

Najciekawszym punktem Bode Muzeum jest **kolekcja numizmatyczna**. Jest to najstarszy zbiór Fundacji Pruskiego Dziedzictwa Kultury oraz największa na świecie (ponad 4 tys. eksponatów) kolekcja, w skład której wchodzi seria monet z VII w. p.n.e. z terenów Azji Mniejszej. Zwiedzający Muzeum Bodego mogą też podziwiać zbiory rzeźb z okresu Bizancjum, średniowiecza, baroku, rokoka i klasycyzmu, w tym m.in. dzieła Donatella, Berniniego i Verrocchia.

BERLINER STADTSCHLOSS – MÄRKISCHES MUSEUM – DDR MUSEUM

Największe zainteresowanie w ostatnim czasie wzbudza odbudowa siedziby władców pruskich – ★ **Berliner Stadtschloss** (zamek miejski w Berlinie). Neoklasycystyczny pałac przy Unter den Linden od 1732 r. do 1918 r. służył jako rezydencja pruskiej rodziny królewskiej. Wybudowany w 1663 r., jako barokowa kamienica mieszkalna, początkowo był zamieszkiwany przez gubernatora. Dopiero po przebudowie w XVIII w. wg projektu Philipa Gerlacha został przekształcony w siedzibę Fryderyka Wielkiego. Kolosalne pilastry i portyk kolumnowy ozdobiono wówczas klasycznym belkowaniem. W 1950 r. budynek doszczętnie zniszczono z polecenia komunistycznych władz NRD, które uznały

▲ Muzeum Marchii Brandenburskiej

go za symbol „pruskiego imperializmu”. W jego miejscu wzniesiono pałac Republiki, który w latach 60. XX został przekształcony w pensjonat dla wybitnych dygnitarzy NRD. To właśnie tutaj w 1990 r. doszło do podpisania umowy zjednoczeniowej między dwoma państwami niemieckimi.

W 2007 r. niemiecki Bundestag podjął decyzję o odbudowie zamku. Kamień węgielny pod monument położył w 2013 r. prezydent Niemiec Joachim Gauck, zapowiadając, iż będzie to „żyjące miejsce spotkań światowych kultur”. Projekt odbudowy, opracowany przez włoskiego architekta Franco Stelli, przewiduje wierną rekonstrukcję fasad barokowego zamku wraz z kopułą od strony zachodniej oraz wzniesienie w środku budowli nowoczesnej konstrukcji, przystosowanej do prezentacji eksponatów muzealnych. Ukończenie budowy jest planowane na 2019 r., kiedy to pałac zostanie oddany do użytku publicznego jako hotel oraz muzeum sztuki. Jednak już teraz obiekt wzbudza zainteresowanie i liczne kontrowersje zarówno wśród przyjezdnych, jak i mieszkańców Berlina.

Nieopodal odbudowywanego zamku działa **Märkisches Museum** (Muzeum Marchii Brandenburskiej) 📍 Am Köllnischen Park 5, wt.–nd. 10.00–18.00, 5 EUR,

3 EUR ulgowy. Pomysł założenia muzeum przedstawiającego **historię miasta** narodził się już w czasach rewolucji przemysłowej. Prężny rozwój społeczeństwa obywatelskiego i zainteresowanie mieszkańców dziejami niemieckiej stolicy przyczyniły się do powstania Berlińskiego Towarzystwa Historii, które jako pierwsze udostępniło kolekcję fotografii przedstawiających historię Berlina.

Siedziba muzeum, zbudowana wg projektu Ludwiga Hoffmanna w latach 1899–1904, jest wyraźnie inspirowana architekturą niemieckiego gotyku. Wewnątrz, oprócz archiwum dotyczącego dziejów miejskich, znajduje się bogata kolekcja rzeźby średniowiecznej i malarstwa (obrazy impresjonistów i ekspresjonistów).

Kierując się dalej w stronę Alexanderplatz, obowiązkowo należy udać się do jednego z najciekawszych muzeów świata, czyli **DDR Museum** (Muzeum NRD) **📍 Karl-Liebknecht-Straße 1, www.ddd-museum.de, codz. 10.00–20.00, sb.**

10.00–22.00; 7 EUR, 4 EUR ulgowy. Obiekt sąsiadujący z katedrą berlińską jest obecnie najczęściej odwiedzanym muzeum w Berlinie. Tajemnica jego sukcesu tkwi przede wszystkim w możliwości praktycznego doświadczania historii przez zwiedzających. Jest to jedno z najbardziej interaktywnych muzeów na świecie, w którym dotykanie obiektów muzealnych jest mile widziane.

Twórca DDR Museum Peter Kenzelmann skoncentrował się na detalach życia codziennego w Niemieckiej Republice Demokratycznej. Sama wystawa została zaprojektowana jak miniatura osiedla z wielkiej płyty. Odtworzono tu typowy salon z meblówką, w którym można obejrzeć mecz piłki nożnej NRD z RFN, odebrać dzwoniący telefon lub zatańczyć popularny w latach 60. XX w. taniec *Lipsi* (wprowadzony w NRD zamiast amerykańskiego *rock and rolla*). Wielość eksponatów sprawia, że goście muzeum czują się jak w autentycznym mieszkaniu z czasów państwa socjalistycznego.

Kup książkę

Poleć książkę

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Berlin

to miasto, które potrafi zaskoczyć. Stolica zjednoczonych Niemiec, niegdyś podzielona słynnym murem, jest dziś jedną z najciekawszych metropolii Europy. Wielki ośrodek biznesowy i akademicki znany jest też z otwartości i liberalizmu – prężnie rozwijają się tu rozmaite dziedziny kultury i sztuki, zarówno wysokiej, jak i alternatywnej, garażowej. Są tu też ciekawe zabytki, świetne realizacje nowoczesnej architektury i arcydzieła muzea. A wszystko to na wyciągnięcie ręki – kilkadziesiąt kilometrów od polskiej granicy.

Futurystyczna architektura

Awangardowe galerie

Dostojne zabytki

Znakomite muzea

Pchle targi i nocne kluby

Currywurst i berlińskie piwa

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

 Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
● <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane
● <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
● <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ebookpoint

ISBN 978-83-283-4543-0

Cena 26,90 zł